

ВИСНОВОК КАФЕДРИ

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

**Лобанова Дмитра Олександровича на тему
«ЦЕНТРИ РОЗВИТКУ КАР'ЄРИ У СКЛАДІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ АДАПТАЦІЇ
СТУДЕНТІВ ДО ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ: МІСІЯ, ВИКЛИКИ,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»,**

яка подається на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 054 Соціологія

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи. Аспірант Лобанов Дмитро Олександрович виконав Індивідуальний план освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 054 – Соціологія. Освітня програма в обсязі 40 кредитів ЄКТС виконана у повному об'ємі. Лобанов Д.О. успішно і своєчасно склав заплановані заліки та іспити з усіх обов'язкових дисциплін. Протягом усього терміну навчання в аспірантурі здобувач плідно співпрацював з науковим керівником, брав участь в засіданнях кафедри, кар'єрних заходах для студентів факультету.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасні виклики українського ринку праці, трансформація системи вищої освіти та зміни в соціально-економічній структурі суспільства актуалізують проблему ефективного функціонування центрів розвитку кар'єри (ЦРК) у закладах вищої освіти України. В умовах скасування обов'язкового розподілу випускників, зростання конкуренції на ринку праці та необхідності формування у студентів не лише фахових, але й «м'яких» навичок, роль університетських структур, покликаних сприяти професійному становленню молоді, набуває особливої значущості. Попри те, що перші центри сприяння працевлаштуванню було створено ще у 1994 році, а масове їх впровадження відбулося згідно з наказом МОН у 2011 році, процес становлення ЦРК не супроводжувався належним методологічним та ресурсним забезпеченням. Це призвело до розмаїття форматів роботи, відмінностей у функціях, неоднозначності підпорядкування та обмеженого фінансування, що знижує ефективність діяльності ЦРК. У контексті повномасштабної війни та майбутньої післявоєнної відбудови України питання оптимізації функціонування ЦРК набуває ще більшої актуальності.

3. Характеристика дисертаційного дослідження та дотримання вимог щодо її виконання. Дисертаційне дослідження Лобанова Д.О. є комплексним соціологічним дослідженням, що поєднує теоретичний аналіз концептуальних основ розвитку кар'єри з емпіричним вивченням сучасного стану ЦРК в українських закладах вищої освіти. Робота виконана на основі контент-аналізу сайтів 203 українських ЗВО та експертного опитування 15 керівників університетських ЦРК із провідних закладів вищої освіти України. Дослідження відповідає високим стандартам наукової роботи та вимогам, що ставляться до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів та їх новизна. Наукова новизна одержаних результатів полягає в системному визначенні засад функціонування та розвитку центрів розвитку кар'єри в закладах вищої освіти України в умовах трансформації ринку праці. Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

вперше:

- здійснено комплексний соціологічний аналіз функціонування центрів розвитку кар'єри як інституційного механізму адаптації студентів до вимог ринку праці в українському контексті;
- на основі структурно-функціонального підходу систематизовано теоретичні засади діяльності ЦРК та визначено їх місце в системі управління закладом вищої освіти;
- розроблено трирівневу модель організації партнерств ЦРК (мікро-, мезо- та макрорівень) з обґрунтуванням механізмів співпраці різних суб'єктів;
- ідентифіковано ключові бар'єри у діяльності ЦРК та найкращі практики функціонування ЦРК в українських умовах;

удосконалено:

- соціологічне розуміння ролі центрів розвитку кар'єри як інституційних механізмів взаємодії системи вищої освіти з ринком праці;
- концептуальні підходи до визначення місії ЦРК через призму чотирьох основних функцій: інформування, консультування, навчання та сприяння працевлаштуванню;

дістали подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо партнерської взаємодії закладів вищої освіти з роботодавцями в контексті професійної підготовки студентів;
- рекомендації щодо формування сучасної моделі ЦРК, яка базується на персоналізованій підтримці студентів, цифрових рішеннях, постійному моніторингу та стратегічному управлінні;
- прогнозування перспектив розвитку ЦРК з урахуванням інтеграції з міжнародними ініціативами та європейськими практиками.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації Лобанова Д.О. забезпечена коректним та фаховим використанням сучасної методології соціологічної науки, зокрема структурно-функціонального підходу та методів емпіричного дослідження. Автором професійно здійснено роботу з сучасною соціологічною літературою, використано міждисциплінарний підхід. Основні положення дисертаційного дослідження опубліковані автором одноосібно та у співавторстві у фахових наукових журналах. Висновки дисертаційної роботи є обґрунтованими та базуються на результатах проведених автором дисертації досліджень.

6. Наукове, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали та висновки дисертації можуть бути використані в науково-дослідній сфері, навчальній та управлінській діяльності:

- у науково-дослідній діяльності для подальшого поглибленого вивчення взаємодії системи вищої освіти з ринком праці в українських умовах, зокрема в контексті післявоєнної відбудови країни;
- у навчальній діяльності для доповнення та удосконалення навчально-методичних матеріалів з дисциплін «Соціологія освіти», «Соціологія праці», «Управління освітою», «Кар'єрне консультування» та інших дисциплін;
- в управлінській діяльності для розробки рекомендацій щодо оптимізації роботи центрів розвитку кар'єри в закладах вищої освіти, формування типового положення про їх діяльність;
- в інформаційно-аналітичній діяльності для моніторингу ефективності діяльності ЦРК та формування стратегій їх розвитку.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором. Результати дисертації опубліковані у 5 наукових статтях у фахових виданнях України, включаючи міжнародну публікацію. Основні

положення дослідження повністю висвітлені в опублікованих працях автора. Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Лобанов Д. О. (2025a). Профорієнтаційні послуги центрів розвитку кар'єри університетів як чинник конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти на ринку праці. *Актуальні проблеми філософії та соціології*, 52. 185–190. <https://doi.org/10.32782/apfs.v052.2024.30>.

2. Лобанов Д. О. (2025b). Центри розвитку кар'єри університетів: міжнародний досвід, виклики й перспективи розвитку в Україні. *Габітус*, 69 (1), 41–45. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.1.6>.

3. Stiekolshchykova, V., Ziniuk, A., Melnykova-Kurhanova, O., Yarova, A., Lobanov, D., & Soldatenko, I. (2025c). Personal Factors Shaping Journalists' Professionalism in Today's Military Journalism. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 17(2), 629-651. <https://doi.org/10.18662/rrem/17.2/998>

4. Лобанов, Д. О. (2025d). Бар'єри в організації діяльності центрів розвитку кар'єри закладів вищої освіти в Україні. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*, 106, 20–27. <https://doi.org/10.32782/2707-9147.2025.106.2>.

5. Лобанов, Д., & Довбиш, Н. (2025e). Інституціональний соціальний капітал у взаємодії закладів вищої освіти, роботодавців та випускників. *Габітус*, 74, 53–57.

8. Апробація матеріалів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження були представлені та обговорені на засіданнях та наукових семінарах кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, а також апробовані в рамках практичної діяльності автора в сфері кар'єрного консультування.

9. Дотримання академічної доброчесності. На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

10. Оцінка структури, мови та стилю дисертації. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та є доступним для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам чинного законодавства України.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, за якою вона подається до захисту. За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Лобанова Дмитра Олександровича на тему «Центри розвитку кар'єри у складі закладів вищої освіти України як інституційний механізм адаптації студентів до вимог ринку праці: місія, виклики, проблеми та перспективи» відповідає спеціальності 054 – Соціологія. Здобувачем повністю виконано освітню і наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту. Здобувач Лобанов Дмитро Олександрович представив результати свого дисертаційного дослідження на методичному семінарі соціологічного факультету і засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у формі презентації та наукової дискусії. Дисертаційна робота Лобанова Д.О. «Центри розвитку кар'єри у складі закладів вищої освіти України як інституційний механізм адаптації студентів до вимог ринку праці: місія, виклики, проблеми та перспективи» відповідає вимогам чинного законодавства України.

Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їх наукове і практичне значення, рішенням засідання кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна було одноголосно ухвалено, що дисертація Лобанова Дмитра Олександровича «Центри розвитку кар'єри у складі закладів вищої освіти України як інституційний механізм адаптації студентів до вимог ринку праці: місія, виклики, проблеми та перспективи» рекомендується до захисту в спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 054 – Соціологія з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки.

Завідувачка кафедри
прикладної соціології та соціальних комунікацій
соціологічного факультету
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна,
кандидат соціологічних наук, доцент

Ірина СОЛДАТЕНКО